

Målnummer:	2710-98	Avdelning:	2a
Avgörandedatum:	1999-04-27		
Rubrik:	Ett avtal om räntegaranti (CAP-avtal) avses att komma till användning dels som ett fristående värdepapper dels som ett avtal direkt kopplat till en låneförbindelse. En fristående garanti har behandlats som en marknadsnoterad option. Premien för en garanti kopplad till ett lån har ansetts utgöra ränta och utbetalningarna återbetalning av ränta. Förhandsbesked angående inkomstskatt och förmögenhetsskatt.		
Lagrum:	<ul style="list-style-type: none">• 3 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt• 3 § och 5 § lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt		
Rättsfall:	<ul style="list-style-type: none">• RÅ 1943 ref. 19• RÅ 1972 ref. 51• RÅ 1988 ref. 2• RÅ 1994 ref. 19• RÅ 1994 ref. 26• RÅ 1995 ref. 71• RÅ 1997 ref. 44		

REFERAT

I ansökan hos Skatterättsnämnden anförde A följande: A avser att investera i ett av X-banken (Banken) utgivet instrument, benämnt Räntegaranti. Det är av synnerlig vikt för min kommande taxering till statlig inkomstskatt och statlig förmögenhetsskatt, att erhålla förhandsbesked om hur instrumentet skattemässigt skall behandlas. Det är vidare av vikt för en enhetlig lagtolkning och rättstillämpning att förhandsbesked meddelas. - Bakgrund - Banken avser att erbjuda sina privatkunder ett nytt finansiellt instrument benämnt Räntegaranti i enlighet med nedanstående produktbeskrivning. - Räntegarantin syftar till att lämna Bankens privatkunder en garanti, enligt vilken kunden garanteras en viss maximal Stibor-ränta (Garantiränta) under en given löptid. - Produktbeskrivning - En Räntegaranti (CAP) är ett avtal mellan Banken och kunden, enligt vilket Banken garanterar att kunden inte skall erlägga högre ränta än en maximal Stibor-ränta - tre månader Stibor - under en given löptid (Garantiränta). - Kunden väljer dels ett underliggande belopp - vanligen en kredit vilken löper med rörlig Stiborbaserad ränta - dels garantinivå, dvs. den högsta Stibor-ränta kunden är beredd att betala samt slutligen den löptid under vilken Räntegarantin skall gälla. Kundern erlägger här för en premie till Banken i samband med att garantin tecknas. - "STIBOR" är den räntesats som publiceras, vanligen via informationssystemet Reuter och som utgör genomsnittet av de räntesatser som cirka kl. 11.00 på aktuell räntebestämningssdag noteras av banker i Sverige på interbankmarknaden i Stockholm för lån i svenska kronor med en löptid om tre månader eller - om STIBOR ej fastställs eller publiceras för sådan period - den räntesats som på ifrågavarande räntebestämningssdag svarar mot referensbankernas genomsnittliga kostnad för upplåning av aktuellt belopp med motsvarande löptid på interbankmarknaden i Stockholm, varvid med "referensbankerna" avses Nordbanken AB (publ), Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ), Sparbanken Sverige AB (publ) och Svenska Handelsbanken AB (publ). - Under löptiden sker en avstämning var tredje månad per IMM-datum (International Money Market-datum (IMM), dvs. tredje onsdagen i månaderna mars, juni, sept. och dec.) mellan gällande Stibor-ränta och avtalad Garantiränta. Är Stibor-räntan högre än Garantiräntan under aktuell avstämningsperiod, utbetalar Banken till kunden ett belopp motsvarande skillnaden mellan Stibor-

räntan och Garantiräntan, beräknat på underliggande teckningsbelopp. - Om Stibor-räntan istället varit lägre än Garantiräntan under viss avstämningssperiod, träder Rantegarantin ej i funktion och Banken utbetalar följaktligen inte något belopp i dessa fall. - Rantegarantin avses vanligen vara knuten till en underliggande kredit och är i dessa fall tänkt att utgöra ett "ränteskydd" för lån som löper med rörlig ränta beräknad utifrån Stibor. Det uppställs emellertid inget krav på att Rantegarantin är kopplad till en underliggande låneförbindelse. Rantegarantin kan således tecknas separat, fri från underliggande kredit. - Premien - För sitt åtagande under Rantegarantin, erhåller Banken ett belopp - premie - i anslutning till att Rantegarantin tecknas. Erlagd premie erläggs så att säga i förskott och avser Rantegarantins hela löptid. - Rantegarantin består av ett antal tremånadersperioder beroende på önskad löptid. En tvåårig Rantegaranti med tremånaders rullningar består således av åtta perioder. För varje period beräknar Banken en förväntad tremånaders-ränta med hjälp av räntekurvans utseende (forwardräntor). Med denna prognos som grund samt med stöd av optionsmodeller och förväntad volatilitet, beräknas herefter ett pris för varje tremånadersperiod baserat på den garantinivå kunden valt. Summan av dessa (här åtta) priser utgör premien. - Stängning - Om kunden önskar stänga sin Rantegaranti, t.ex. därför att underliggande lån lösts före garantitidens utgång, bestäms Rantegarantins restvärde utifrån motsvarande principer som vid köp. - Banken avser att föra kontinuerliga noteringar om köp- och säljkurs samt senaste avslutskurser för Rantegarantin. Noteringarna avses hållas tillgängliga för allmänheten per telefon. Förda noteringar kommer att arkiveras av Banken.

Nedanstående exempel avser att belysa produkten.

Exempel 1

Rantegarantin som fristående finansiellt instrument

Belopp: 500 000 kronor

Löptid: 4 år

Garanterad ränta: 6 %

Premie: 3 %

Konsekvenser för kunden

3 mån Att erlägga Att erhålla

STIBOR+2,0%

(%) Premie Rantediff.

(kronor)

Kvartal 0 4,5 15 000 kr

Kvartal 1 4,0 0

Kvartal 2 4,5 0

Kvartal 3 5,0 0

Kvartal 4 7,0 0

Kvartal 5 5,5 1.250

Kvartal 6 5,5 0

Kvartal 7 6,5 0

Kvartal 8 6,0 625

Kvartal 9 9,0 0

Kvartal 10 9,0 3.750

Kvartal 11 8,0 3.750

Kvartal 12 6,5 2.500

Kvartal 13 5,0 625

Kvartal 14 5,5 0

Kvartal 15 7,5 0

Kvartal 16 1.875

Exempel 2

Rantegarantin kan även kopplas till ett lån, vilket kan åskådliggöras i följande exempel.

Ränta på lån: 3 mån STIBOR + 2,0 %

Belopp: 500 000 kronor

Löptid: 4 år

Garanterad ränta: 6 %

Premie: 3 %

Konsekvenser för kunden

3 mån Ränta på lån Att erlægga Att erhålla Netto att erlægga
STIBOR

+2%

% Premie Räntediff. (kronor)

Kvartal 0 4,5 15 000 kr (kronor) 15 000

Kvartal 1 4,0 5 625 0 5 625

Kvartal 2 4,5 7 500 0 7 500

Kvartal 3 5,0 5 625 0 5 625

Kvartal 4 7,0 6 250 0 6 250

Kvartal 5 5,5 8 750 1 250 7 500

Kvartal 6 5,5 6 875 0 6 875

Kvartal 7 6,5 6 875 0 6 875

Kvartal 8 6,0 8 125 625 7 500

Kvartal 9 9,0 7 500 0 7 500

Kvartal 10 9,0 11 250 3 750 7 500

Kvartal 11 8,0 11 250 3 750 7 500

Kvartal 12 6,5 10 000 2 500 7 500

Kvartal 13 5,0 8 125 625 7 500

Kvartal 14 5,5 6 250 0 6 250

Kvartal 15 7,5 6 875 0 6 875

Kvartal 16 9 375 1 875 7 500

Är räntereglerna tillämpliga på ifrågavarande instrument? - Någon legal definition av begreppet ränta finns inte i skattelagstiftningen. För att njuta avdrag för en räntebetalning har i allmänhet krävts, att den som yrkar ränteadraget också är betalningsansvarig för det lån räntebetalningen avser (jfr t.ex. RÅ 1988 ref. 121, där en borgensman som i denna sin egenskap erlagt räntebetalningar inte medgavs ränteadrag). - Mot att Rantegarantin skall behandlas enligt räntereglerna talar, att det inte krävs någon underliggande låneförbindelse för att handla med instrumentet. När det gäller Rantegarantin finns det emellertid ingen annan än kunden - jfr ovannämnda rättsfall - som är skyldig att erlægga premien/räntan, vilket å andra sidan talar för en tillämpning av räntereglerna. - Ett annat instrument vilket företer vissa likheter med Rantegarantin är swapavtalet, närmast i form av en ränteswap. Icke heller swapavtalet uppställer något krav på underliggande låneförbindelse. Det har i litteraturen förordats, att ränteswapar skall få behandlas enligt räntereglerna. (Se härom Cecilia Grunnezs artikel i Svensk Skattetidning nr 5/95 s. 337 f). - Om räntereglerna är tillämpliga i detta fall, skall erlagd premie tas upp som utgiftsränta i kundens/den skattskyldiges deklaration samt av banken eventuellt erhållen likvid under Rantegarantin, som ränteintäkt. En tillämpning av räntereglerna medför att kunden fullt ut få kvitta erlagd premie mot av banken erhållen betalning. - I de fall Rantegarantin löper under mer än ett år alternativt över ett årsskifte, torde i förekommande fall regler om förskottsränta vara tillämpliga. - Skall Rantegarantin bedömas enligt reavinstreglerna? - För den händelse Rantegarantin inte skulle anses falla in under räntereglerna, är frågan om instrumentet skall anses omfattas av reavinstbestämmelserna. - Rantegarantin kan sägas vara en spekulation kring en framtida ränteutveckling, för vilken kunden erlägger en premie. Nära till hands ligger att betrakta Rantegarantin som en option. - Det är ofta svårt att dra en gräns mellan olika typer av optioner. Särskilt gäller detta fall där optionens värde beror av egendom omskriven i visst lagrum, samtidigt som underliggande egendomen skall beskattas under ett annat lagrum. - Det är enligt uttalande i förarbetena (prop. 1989/90:110 s. 430) den egendom som i dylika fall påverkar optionens värdeutveckling, som avgör tillämpliga beskattningsregler. - Rantegarantin påverkas av den framtida ränteutvecklingen. Med detta resonemang bör Rantegarantin kunna ses som en ränteoption. Eller möjligen flera ränteoptioner med löptider på respektive 90 dagar, 180 dagar, 270 dagar osv. - Ränteoptioner beskattas enligt de principer som gäller för aktieoptioner, varför hela vinsten är skattepliktig. Då det rör sig om ränta i svenska kronor, bör reavinsten bedömas enligt 29 § lagen (1947:546) om statlig inkomstskatt, SIL. Om ränteoptionen är marknadsnoterad, behandlas vinster och förluster som ränta, vilket medför att en förlust är fullt avdragsgill mot kapitalinkomster. En förutsättning härför är dock att det underliggande instrumentet är hänförligt till fordringar i svenska kronor eller till ett ränteindex. Brister denna förutsättning alternativt optionen inte anses som marknadsnoterad, behandlas vinst/förlust inte som ränta utan

som reavinst/-förlust. Förlust är i sistnämnda fall endast avdragsgill till 70 procent. - Skall Rantegarantin vare sig bedömas enligt rantereglerna eller reavinstreglerna, kan under Rantegarantin erhållen ränta möjligen falla in under 3 § 1 mom. SIL, dvs. som "annan intäkt som härrör från egendom i den mån den intäkten inte är att hänföra till näringsverksamhet" samt erlagd ränta få dras av enligt 3 § 2 mom. SIL. - Med anledning av vad ovan anförts, ber jag att få ställa nedannämnda frågor. - Fysiska personer och dödsbon - Fråga 1. - Skall Rantegarantin bedömas enligt rantereglerna? - om svaret på fråga 1. är nekande; - Fråga 2. - Skall Rantegarantin bedömas enligt reavinstreglerna (29 § 1 mom. SIL) - om svaret på fråga 2. är jakande; - Fråga 2a. - Om reavinstreglerna är tillämpliga, skall Rantegarantin bedömas enligt reglerna för optioner vid förfall? - Fråga 2b. - Om reavinstreglerna är tillämpliga, skall Rantegarantin ses som en option? - Fråga 3. - Skall Rantegarantin anses som marknadsnoterad (29 § 2 mom. SIL)? - Om svaret på fråga 2. är nekande; - Fråga 4. - Skall eventuellt utfallande belopp under Rantegarantin behandlas som "annan intäkt hänförlig till egendom" (3 § 1 mom. SIL) respektive erlagd premie få dras av som omkostnader för intäkternas förvärvande (3 § 2 mom. SIL)? - Fråga 5. - Förändras svaret under fråga 1 ovan, om som krav på Rantegarantin uppställs att till denna skall vara knutet ett underliggande, Stiborbaserat, kreditavtal. Rantegarantin förutsätts således i detta fall vara kopplad till ett en viss kredit med motsvarande löptid. Instrumentet är i detta fall inte avsett att omsättas på kapitalmarknaden och någon marknadsnotering är inte aktuell. - Fråga 6. - Efter vilka principer skall Rantegarantin förmögenhetsbeskattas om den a) kan tecknas separat, dvs. fri från underliggande kredit, b) endast kan tecknas knuten till ett visst underliggande kreditavtal?

I kompletterande skrivelse anförde A dessutom följande. Rantegarantin avses saluföras via Bankens kontorsnät. Två skilda typer av instrumentet kommer att erbjudas Bankens kunder. Rantegarantin avses således kunna förvärfvas dels (A) som ett fristående instrument, dels (B) som ett instrument kopplat till - villkorat av - ett visst underliggande kreditavtal. I sistnämnda fall (till vilket fråga 5 i ansökan anknyter) är instrumentet inte avsett att omsättas på kapitalmarknaden och någon marknadsnotering är här inte aktuell. - A. Två eller flera personer avses gemensamt kunna förvärva /äga en Rantegaranti. Rantegarantin kan överlåtas såväl genom köp/byte som via bodelning, arv, gåva och testamente. Banken måste dock underrättas om viss överlåtelse för att kunna utbetala eventuellt räntedifferensbelopp (dvs. skillnaden mellan aktuell Stibor-ränta och vald Garantiränta, se ansökan s. 2) till rättmätig ägare. - Handeln kommer att organiseras så, att Banken löpande noterar köp-, sälj- och avslutskurser. - Kunden kan när denne så önskar, sälja Rantegarantin till Banken för av Banken noterad köpkurs. - B. Rantegarantin som ett instrument kopplat till ett visst kreditavtal, följer den underliggande krediten. Två eller flera personer kan således gemensamt förvärva/äga en Rantegaranti i denna form, men instrumentet kan inte överlåtas. Vid dödsfall övergår Rantegarantin på dödsboet. Rantegarantin i denna form är inte föremål för handel och kommer inte att marknadsnoteras. - Kunden kan välja att "stänga" Rantegarantin, men endast om den underliggande krediten löses samtidigt. Väljer kunden att "stänga" Rantegarantin under garantins - och kreditens - löptid, skall kunden till Banken erlagga ränteskillnadsersättning enligt sedvanliga kreditvillkor. Ett positivt värde från Rantegarantin används för betalning (helt eller delvis) av ränteskillnadsersättningen.

Med begreppet "kund" avses Bankens motpart under Rantegarantin, dvs. den person gentemot vilken Banken är skyldig att vid överenskomna situationer utbetala räntedifferensbelopp.

Med "finansiellt instrument" avses inte den - begränsade - definitionen i 1 § lagen om handel med finansiella instrument. - Begreppet bör istället ges den vidare tolkning som anknyter till kapitalbeskattningen. Tyvärr saknas definition av begreppet "finansiellt instrument" i skattelagstiftningen. Detta hindrar inte att begreppet ofta förekommer i lagtexten, t.ex. i 27 § 1 och 2 mom. samt 29 §

1 mom. SIL. Avsikten bakom begreppet, vilket introducerades i anslutning till skattereformen - synes ha varit att finna ett samlingsbegrepp för värdepapper, terminer, optioner m.fl. instrument. Trots avsaknaden av definition, får begreppet "finansiellt instrument" skattemässig betydelse. Så har t.ex. rätten till förlustavdrag i SIL för förfallna optioner, endast omfattat "finansiella instrument". - Den skattemässiga innebörden av begreppet "finansiellt instrument" är således oklar. Detta till trots kan begreppet få skattemässiga effekter, vilka delvis omfrågas i här aktuell ansökan. Vi får därför vänligen ändra beskrivningen av Räntegarantin i ansökan så, att uttrycket "finansiellt instrument" utgår. Räntegarantin (A och B ovan) beskrivs istället i ansökan endast som ett "instrument".

Skatterättsnämnden (1998-03-13, Ersson, ordförande, Nordling, Wingren, Armholt, Johansson, Nord, Silfverberg, Tollerz) yttrade: Förhandsbesked - Fråga 1 - Avgift och utfallande belopp för räntegarantien skall ej behandlas som ränta. - Frågorna 2, 2a och 2b - Räntegarantien är ett sådant finansiellt instrument som avses i 29 § 1 mom. SIL. Utfallande belopp skall behandlas enligt reglerna för realisationsvinst. Vid förfall skall räntegarantien anses ha avyttrats enligt 24 § 2 mom. första stycket SIL. - Fråga 3 - Räntegarantien skall ej anses vara marknadsnoterad enligt 29 § 2 mom. SIL. - Fråga 5 - Svaret på fråga 1 förändras ej. - Frågorna 6a och 6b - Räntegarantien skall ej förmögenhetsbeskattas. - Motivering - Räntegarantien är ett avtal mellan en "kund" och en bank enligt vilket banken garanterar att kunden inte skall betala högre ränta än en i avtalet angiven garantiränta under en viss i avtalet angiven löptid, t.ex. fem år. Garantiräntan jämförs - i tremånadersperioder - med en Stibor-baserad rörlig ränta på ett underliggande lånebelopp. För det fall den rörliga låneräntan är högre än garantiräntan under föregående tremånadersperiod får kunden mellanskillnaden av banken. I motsatt fall utgår ingen betalning. För räntegarantien betalar kunden en avgift vid ingåendet av avtalet. Räntegarantien kan komma att ges ut antingen som ett fristående instrument eller knyts till en av kunden upptagen kredit med rörlig ränta och fungerar då som ett skydd mot att räntan på den krediten kommer att överstiga den garanterade räntan. En fristående garanti kan när som helst under löptiden avyttras till banken ("stängning") eller till tredje man. I sistnämnda fall måste dock banken underrättas om överlåtelsen så att den kan göra eventuella utbetalningar till rättmätig innehavare. Om garantien är knuten till en kredit kan stängning ske endast om den anknutna krediten sägs upp. Banken avser att föra kontinuerliga noteringar om köp-, sälj- och avslutskurser, som arkiveras och hålles tillgängliga för allmänheten per telefon. - Sökanden, som avser att teckna en räntegaranti, ställer ett antal frågor. Frågorna 1, 2, 2a, 2b, 3, 4 och 6a avser en fristående garanti. Frågorna 5 och 6b avser en räntegaranti som knyts till en av kunden erhållen kredit. - I RÅ 1997 ref. 63 ansågs avgift för en räntegaranti knuten till ett lån med en fast räntesats ej vara avdragsgill som ränta. Anledning saknas att bedöma avgift för nu förevarande räntegaranti på annat sätt (frågorna 1 och 5). Därav följer att inte heller utfallande belopp bör behandlas som ränta (frågorna 1 och 5). - Räntegarantien ryms - som fristående instrument - inom definitionen av option i 24 § 4 mom. tredje stycket sista meningen SIL. Eftersom underliggande instrument är ett lånebelopp i svenska kronor är den också ett sådant finansiellt instrument som avses i 29 § 1 mom. SIL. Därav följer svaret på frågorna 2, 2a och 2b. - Räntegarantin kan ej anses vara marknadsnoterad, jfr Anne Rutberg m.fl., Beskattning av värdepapper, andra upplagan 1997, s. 35-37 och där angivna rättsfall (fråga 3). - Fråga 4 förfaller. - Räntegarantien kan ej anses vara skattepliktig tillgång enligt 3 eller 5 §§ lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt (frågorna 6a och 6b).

Riksskatteverket överklagade och yrkade att Regeringsrätten skulle ändra förhandsbeskedet såvitt avsåg frågorna 2a och 2b samt att båda frågorna skulle besvaras med nej. Till stöd för sin talan anförde verket bl.a. följande. Här ifrågavarande avtal har en annan konstruktion än vanliga optioner och avser löpande betalningar och inte avstämning vid ett enda tillfälle. Avtalen faller inte språkligt i dagligt tal in under begreppet optioner. Lagstiftaren synes inte heller

ha tagit ställning till hur de skall beskattas. De bör därför behandlas enligt de allmänna reglerna för reavinstbeskattning och inte enligt reglerna för beskattning av reavinst på optioner.

A överklagade och yrkade att Regeringsrätten skulle ändra förhandsbeskedet såvitt avsåg frågorna 1 och 5 samt förklara att avgift och utfallande belopp skulle behandlas som ränta. Såvitt avsåg fråga 3 yrkade A att räntegarantin skulle anses som marknadsnoterad. A anförde i huvudsak följande. Här aktuellt finansiellt instrument - räntegaranti - avser att säkerställa viss framtida ränteutveckling. Detta gäller särskilt i det fall räntegarantin är kopplad till visst underliggande kreditavtal och således inte utgör ett fristående finansiellt instrument. I detta fall skulle avgiften kunna ses som en lånekostnad då räntegarantin är direkt knuten till en underliggande kredit som upptagits av den skattskyldige och för vilket han är personligen betalningsansvarig. En utbetalning under garantin skulle därmed kunna ses som en återbetalning av ränta. Vad gäller begreppet "marknadsnoterat" förutsätts att räntegarantin skall vara varaktigt noterad, att noteringarna skall avse omsättning som normalt förekommer minst var tionde dag samt att FöreningsSparbanken tillser att noteringarna bevaras intill utgången av femte året efter noteringsåret.

Riksskatteverket bestred A:s ändringsyrkanden. För det fall Regeringsrätten ansåg att räntegarantin var en marknadsnoterad option yrkade Riksskatteverket att förhandsbeskedet skulle ändras såvitt avsåg fråga 6 och att Regeringsrätten i sådant fall skulle förklara att räntegarantin skulle förmögenhetsbeskattas enligt de regler som gäller för sådana avtal.

Regeringsrätten (1999-04-27, Werner, Rundqvist, Lavin, Hulgaard, Wennerström) yttrade: Skälen för Regeringsrättens avgörande. De i ansökan om förhandsbesked ställda frågorna rör beskattning av avtal om räntegaranti (CAP-kontrakt) som innebär att sökanden mot en premie förvärvar en rätt att i framtiden få ersättning från motparten om en viss bestämd marknadsränta överstiger en viss nivå. Avtal om räntegaranti avses att komma till användning dels som fristående värdepapper, dels som en räntegaranti i form av ett sidoavtal direkt kopplat till en specifik låneförbindelse.

Vad först gäller det fallet att räntegarantin utgörs av ett fristående värdepapper och då till en början frågan om garantin skall bedömas enligt ränteregler eller ej utgör den premie eller avgift som erläggs för en sådan garanti ingen kostnad för ett lån som tagits upp och för vilken den skattskyldige är personligen betalningsansvarig. Redan detta förhållande medför att premien för garantin inte kan jämföras med en räntekostnad för ett lån och inte heller bör utfallande belopp bedömas som ränta. Regeringsrätten gör vidare när det gäller en räntegaranti i form av ett fristående värdepapper, såvitt avser frågorna 2a och 2b, samma bedömning som skatterättsnämnden. Vad så gäller frågan om de fristående avtalen skall anses som marknadsnoterade finansiella instrument - och därmed bl.a. omfattas av de särskilt gynnsamma kvittningsregler för realisationsförluster som enligt 29 § 2 mom. SIL gäller för vissa marknadsnoterade fordringar - definieras marknadsnoteringsbegreppet i 27 § 2 mom. tredje stycket SIL. Med marknadsnoterade finansiella instrument avses enligt detta lagrum finansiella instrument som är föremål för notering på inländsk eller utländsk börs eller annan kontinuerlig notering av marknadsmässig omsättning som är allmänt tillgänglig. Till sistnämnda slag av noteringar hör enligt förarbetena till lagstiftningen (prop. 1989/90:110 s. 429 och 722-723) även noteringar hos privata kreditinstitut under förutsättning att både skattskyldiga och taxeringsmyndigheterna kan få del av noteringarna.

Av de uppgifter som sökanden lämnat framgår att avsikten är att omsättningen av räntegarantiavtalen skall göras tillgänglig genom att banken för kontinuerliga noteringar om köp-, sälj- och avslutskurser som hålls tillgängliga för allmänheten per telefon samt att noteringarna skall bevaras under hela den tidsperiod inom vilken eftertaxering av skattskyldig är möjlig. Under dessa förutsättningar får de fristående räntegarantiavtalen anses uppfylla de krav

som enligt 27 § 2 mom. tredje stycket SIL uppställs för att ett finansiellt instrument skall anses som marknadsnoterat. Vid angivna förhållande skall också en räntegaranti som tecknas separat, dvs. fristående från underliggande kredit, enligt 3 § första stycket 7 lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt tas upp som tillgång vid beräkning av den skattepliktiga förmögenheten.

Vad härefter gäller det fall att räntegarantin är knuten till ett under liggande låneavtal avser prövningen i Regeringsrätten endast frågan om denna garanti skall bedömas enligt räntereglerna eller ej.

Begreppet ränta är inte definierat i skattelagstiftningen och är över huvud taget inte rättsligt klart definierat. I skattesammanhang har som ränta i första hand behandlats kostnader för en kredit, oavsett om ersättningen betecknats som ränta eller annat, som beräknats på grundval av kredittid och kreditbelopp. Det innebär att de olika avgifter som banker normalt tar ut i samband med sin kredithandläggning som regel inte jämsställs med ränta.

I förevarande fall är fråga om en räntegaranti som avses bli kopplad till ett specifikt lån i samband med att det tas upp och garantin skall inte kunna skiljas från lånet.

Enligt vad som anges i ansökan om förhandsbesked skall banken för sitt åtagande med avseende på räntegarantin erhålla ett belopp - benämnt premie - i anslutning till att räntegarantin tecknas. Premien erläggs i förskott och avser räntegarantins hela löptid. Räntegarantin består av ett antal tremånadersperioder beroende på önskad löptid. En tvåårig räntegaranti med tre månaders "rullningar" består således av åtta perioder. För varje period beräknar banken en förväntad tremånadersränta med hjälp av räntekurvans utseende (forwardräntor). Med denna prognos som grund samt med stöd av optionsmodeller och förväntad volatilitet, beräknas härefter ett pris för varje tremånadersperiod baserat på den garantinivå kunden valt. Summan av dessa priser utgör premien.

Sammantaget medför låneavtalet och CAP-avtalet att låntagaren får betala ett belopp utöver den för lånet eljest gällande rörliga räntan och att i gengäld denna ränta begränsats till en viss högsta nivå. Det blir alltså i realiteten närmast fråga om ett lån med rörlig ränta upp till ett tak eller en kombination av fast och rörlig ränta. Beräkningen av premien grundas på bl.a. lånetiden och lånebeloppet och ersättningen synes ha kunnat tas ut som en högre ränta. Med hänsyn härtill bör låneavtalet och CAP-avtalet vid beskattningen ses som en enhet. Premien bör därför ses som en förskottsränta och de belopp som utbetalas på grund av CAP-avtalet som en nedsättning av låneräntan.

Av det ovan anförda följer sammanfattningsvis att förhandsbeskedet i vad det överklagats endast skall ändras såvitt avser svaren på frågorna 3, 5 och 6a.

Regeringsrättens avgörande. Regeringsrätten fastställer Skatterättsnämndens förhandsbesked, i vad det överklagats, såvitt avser frågorna 1, 2a och 2b samt förklarar, med ändring av förhandsbeskedet, att den räntegaranti som inte är knuten till en underliggande kredit är att anse som marknadsnoterad (fråga 3) och skall tas upp som tillgång vid förmögenhetsbeskattningen (fråga 6a) samt att premien för den räntegaranti som är knuten till en underliggande kredit är att anse som en förskottsränta och ersättning som erhålls på grund av garantin som en nedsättning av räntan på krediten (fråga 5).

Föredraget 1999-03-24, föredragande Ocklind, målnummer 2710-1998

Sökord: Inkomst av kapital; Förhandsbesked; Realisationsvinstbeskattning; Förmögenhetsskatt

Litteratur: prop. 1989/90:110 s. 459; Lodin m.fl., Inkomstskatt 6:e uppl., s. 144.
